

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ПАВЛОВИЋ И ПАНТОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представке бр. 19978/14 и 19781/14)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

4. април 2017. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакцијске измене.

У предмету Павловић и Пантовић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Luis López Guerra, *председник,*

Dmitry Dedov,

Branko Lubarda, *судије,*

и Fatoş Ağa, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореном заседању 14. марта 2017. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу две представке (бр. 19978/14 и 19781/14) против Србије које су Суду поднела према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) два држављанина Србије, госпођа Бојана Павловић (у даљем тексту: „прва подносиатељка представке“) и господин Мирослав Пантовић (у даљем тексту: „други подносилац представке“), 3. марта 2014. године.

2. Подносиоце представки заступала је госпођа Д. Јанковић, адвокат из Чачка. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) првобитно је заступао њен бивши заступник, госпођа В. Родић, а одскора њен садашњи заступник госпођа Н. Плавшић.

3. Представке су 1. септембра 2015. године прослеђене Влади.

4. Влада је ставила примедбу на разматрање представки од стране Одбора. Пошто је размотрио примедбу Владе, Суд је одбацује.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

A. Парнични и извршни поступак

5. Подносиоци представки рођени су 1953. године, односно 1951. године и живе у Чачку.

6. Општински суд у Чачку је 21. марта 2008. године наложио друштвеном предузећу, *Фабрици резног алата Чачак АД* и његовим филијалама (у даљем тексту: „дужник“) да подносиоцима представки исплати одређене износе на име неисплаћених плата, заједно са трошковима парничног поступка. Ова пресуда постала је правоснажна 2. јула 2008. године.

7. На предлог подносилаца представки у том смислу, 4. августа 2008. године Општински суд у Чачку наложио је извршење наведене пресуде и даље наложио дужнику да им исплати трошкове извршења.

8. Агенција за приватизацију је 30. марта 2010. године наложила реструктурирање дужника. Касније је извршни поступак против дужника обустављен.

9. На предлог подносилаца представки у том смислу, Општински суд у Чачку је 8. априла 2013. године обновио извршни поступак.

Б. Поступак пред Уставним судом

10. Подносиоци представки су 29. јула 2010. године изјавили уставну жалбу Уставном суду. У смислу обештећења, ослањајући се на Закон о Уставном суду из 2007. године, подносиоци представки су, између осталог, тражили накнаду штете претрпљене због спорног неизвршења.

11. Подносиоци представки су 19. и 20. марта 2013. године констатовали усвајање измена Закона о Уставном суду, и сходно томе прецизирали своје захтеве за накнаду. Конкретно, на име материјалне штете, подносиоци представки су тражили односне износе који су им досуђени правоснажном пресудом у питању, док је сваки од њих на име претрпљене нематеријалне штете тражио 2.000,00 евра (ЕУР).

12. Уставни суд је 18. септембра 2013. године утврдио повреду права подносилаца представки на суђење у разумном року и права на мирно уживање имовине. Он је даље досудио подносиоцима представки ЕУР 1.000,00 и ЕУР 1.100,00 на име правичног задовољења за нематеријалну штету. Он је, међутим, одбацио њихов захтев за накнаду материјалне штете коју су тражили. Уставни суд је коначно наложио убрзање спорног извршног поступка.

13. Уставни суд је у образложењу навео да је захтев подносилаца представки за накнаду материјалне штете поднет ван рока. Он се само позвао на члан 85. став 3. Закона о Уставном суду, са изменама из 2011. године, којим се захтева да се такви захтеви подносе истовремено са улагањем уставне жалбе.

В. Додатне информације које су странке поднеле

14. Влада је 10. јуна 2016. године изнела да је Народна банка Србије обавестила првостепени суд у Чачку, дописом од 19. априла 2016. године, да је правоснажна судска пресуда од 21. марта 2008. године делимично извршена 14. августа 2008. године и да су подносиоци представки добили износ 143.707,89 српских динара (РСД). Остали део пресуде остао је неизвршен.

15. Заступник прве подносиоце представке је 9. септембра 2016. године изнела да ни она ни подносиоца представке нису знале за делимично извршење горе наведене пресуде. Штавише, она је навела да оне никада нису примиле допис Народне банке Србије у вези са питањем извршења. Најзад, заступник подносиоца представки је изнела да ју је Народна банка Србије дописом од 16. августа 2016. године обавестила да је износ од РСД 143.707,89 исплаћен само другом подносиоцу представке.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

16. Релевантно домаће право у вези са статусом друштвених предузећа, као и у вези са извршним и стечајним поступцима, изнето је у предметима *Р. Качапор и друге подносиоце представке против Србије* (бр. 2269/06 тим редом, ст. 57-64 и 71-76, 15. јануар 2008. године) и *Јовић и други против Србије* ((одлука), број 37270/11, ст. 88-93, 15. октобар 2013. године). Штавише, судска пракса Уставног суда у вези са друштвеним предузећима, заједно са релевантним одредбама у вези са уставним обештећењем на исти начин је изнета у одлуци о допуштености *Маринковић против Србије* ((одлука), број 5353/11, ст. 26 -29 и 31-44, 29. јануар 2013. године), пресуда у предмету *Маринковић против Србије* (број 5353/11, ст. 29-31, 22. октобар 2013. године) и одлука у предмету *Феризовић против Србије* ((одлука), број 65713/13, ст. 12-17, 26. новембар 2013. године). Најзад, релевантно домаће право у вези са поступком пред Уставним судом изнето је у предмету *Поп-Илић и други против Србије*, бр. 63398/13 и други, ст. 23-30, 14. октобар 2014. године.

ПРАВО

I. ЗДРУЖИВАЊЕ ПРЕДСТАВКИ

17. Суд сматра да у складу са Правилем 42. став 1. Пословника Суда, представке треба здружити, с обзиром на сличну чињеничну и правну позадину.

II. НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ ЧЛ. 6. СТАВ 1. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1

18. Подносиоци представки притуживали су се због пропуста Тужене државе да изврши правоснажну судску пресуду донету у њихову корист и због непостојања делотворног правног лека с тим у

вези. Они су се ослонили на чл. 6. став 1. и 13. Конвенције и члан 1. Протокола број 1, који у релевантном делу гласи како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.“

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

А. Допуштеност

1. Злоупотреба права на представку

19. Влада је тврдила да пропусти подносилаца представки да саопште информације о делимичном извршењу пресуде у питању представља злоупотребу права на појединачну представку.

20. Подносиоци представки су тврдили да Влада треба да им исплати цео износ досуђен пресудом Општинског суда у Чачку од 21. марта 2008. године.

21. Суд подсећа да се представка може одбацити као злоупотреба појединачне представке у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције ако се, поред других разлога, свесно заснива на лажним информацијама (види *Kerechashvili против Грузије* (одлука), број 5667/02, 2. мај 2006. године; *Bagheri и Maliki против Холандије* (одлука), број 30164/06, 15. мај 2007; *Poznanski и други против Немачке* (одлука), број 25101/05, 3. јул 2007. године; и *Simitzi-Papachristou и други против Грчке* (одлука), број 50634/11, став 36, 5. новембар 2013. године) или ако су значајне информације и документи намерно пропуштени, било да се за њих зна од самог почетка (види *Kerechashvili*, цитирана у горњем тексту) или када током поступка дође до новог значајног развоја догађаја (види *Predescu против Румуније*, број 21447/03, ст. 25 - 27, 2. децембар 2008. године; и *Таталовић и Декић против Србије* (одлука), број 15433/07,

29. мај 2012. године). Непотпуне и према томе погрешне информације могу представљати злоупотребу права на појединачну представку, посебно ако се информација о којој је реч односи на саму суштину случаја и када није дато довољно објашњење за пропуст да се информације саопште (види *Hüttner против Немачке* (одлука), број 23130/04, 9. јун 2006. године; *Poznanski и други*, цитирана у горњем тексту; *Predescu*, цитирана у горњем тексту, ст. 25-26; и *Коматиновић против Србије* (одлука), број 75381/10, 29. јануар 2013. године).

22. Ако се вратимо на предметни случај, Суд прво констатује да је неизвршење пресуде од 21. марта 2008. године једина притужба подносилаца представки у овом предмету. Евидентно је само по себи да се свака информација о извршењу ове пресуде односи на саму суштину овог предмета.

23. Из материјала који поседује (види ст. 14, 15. и 21. у горњем тексту) Суд даље примећује да други подносилац представке не само да није саопштио информације о делимичном извршењу горе наведене пресуде, већ такође није ни понудио никакво објашњење за тај пропуст. Осим тога, он је наставио да тражи накнаду једнаку пуном износу досуђеном односном пресудом. Са друге стране, Суд констатује да прва подносиатељка представке није знала за делимично извршење наведене пресуде и да с тим у вези није примила никакве исплате.

24. У вези са горе наведеним и с обзиром на важност пропуста другог подносиоца представке да ту информацију саопшти за правилно одређивање предметног случаја, Суд примећује да је такво понашање супротно сврси права на појединачну представку, како је предвиђено чланом 34. Конвенције (види *Gross против Швајцарске* [ВВ], број 67810/10, став 28, ЕЦХР 2014). Суд, међутим, не налази основ за закључак да је прва подносиатељка такође злоупотребила своје право на појединачну представку.

25. Произилази да се притужбе другог подносиоца представке морају одбацити као злоупотреба права на представку, сходно члану 35. ст. 3. и 4. Конвенције.

2. Статус жртве

26. Влада је тврдила да притужбе прве подносиатељке представке треба прогласити недопуштеним, пошто јој је Уставни суд досудио одређени новчани износ као накнаду за претрпљену нематеријалну штету. Она је, такође, прећутно потврдила аргументе Уставног суда у вези са одбацивањем захтева прве подносиатељке представке за накнаду материјалне штете. Прва подносиатељка представке је, према томе, према ставу Владе, добила одговарајуће обештећење и изгубила статус жртве у смислу члана 34. Конвенције.

27. Прва подносиатељка представке поново је потврдила своје притужбе.

28. Суд констатује да је Уставни суд заиста утврдио да је прва подносиатељка представке претрпела повреду њених уставних права и досудио јој је одређени износ на име накнаде нематеријалне штете. Међутим, за разлику од других таквих случајева (види, на пример, *Феризовић против Србије*, цитирана у горњем тексту, став 16.), Уставни суд није наложио држави да јој из сопствених средстава исплати суме досуђене домаћом пресудом у питању. Наиме, иако је прва подносиатељка представке, приликом улагања уставне жалбе, тражила накнаду у складу са тада важећим законом, и касније те захтеве прецизирала према изменама Закона о Уставном суду из 2011. године, Уставни суд је коначно одбацио њене захтеве у вези са материјалном штетом као закаснеле. Суд примећује да је већ одбијао прелиминарне примедбе у предметима који постављају иста питања као у предметном случају (види *Поп-Илић и други против Србије*, цитирана у горњем тексту, став 16.). Даље, с обзиром на своју судску праксу, Суд подсећа да се суме које је Уставни суд досудио првој подносиатељки представке на име нематеријалне штете не могу сматрати довољним обештећењем (види *Стошић против Србије*, број 64931/10, ст. 66-68, 1. октобар 2013. године).

29. С обзиром на горе наведено, прва подносиатељка представке мора се и даље сматрати жртвом у смислу члана 34. Конвенције.

30. Пошто притужбе прве подносиатељке представке нису очигледно неосноване у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције, нити недопуштене по неком другом основу, оне се морају прогласити допуштеним.

Б. Основаност

31. Суд констатује у односу на прву подносиатељку представке да је домаћа пресуда у питању остала неизвршена до данас.

32. Суд примећује да је често налазио повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1. уз Конвенцију у предметима који постављају питања слична питањима постављеним у овом предмету (види *Р. Качапор и друге подносиатељке представки*, цитирана у горњем тексту, ст. 115-116. и став 120, *Црнишанин и други подносиоци представки против Србије*, бр. 35835/05, тим редом, ст. 123-124. и ст. 133-134, 13. јануар 2009. године).

33. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу, нити убедљив аргумент који би могли да га убеди да донесе другачији закључак у овом предмету. Према томе, дошло је до повреда члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1.

34. Пошто је донео овај закључак, Суд сматра да није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (види,

уз одговарајуће измене, *Kin-Stib и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

35. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

A. Штета, трошкови

36. Прва подносиатељка представке тражила је да се Туженој држави наложи да јој из сопствених средстава исплати: (i) суме досуђене правоснажном пресудом донетом у њену корист 21. марта 2008. године, као и утврђене трошкове извршног поступка; (ii) ЕУР 2.000,00 на име нематеријалне штете; и (iii) ЕУР 2.000,00 за трошкове настале пред Судом. Прва подносиатељка представке тражила је наведене трошкове заједно са другим подносиоцем представке.

37. Влада није дала никакав коментар с тим у вези.

38. С обзиром на повреде утврђене у овом предмету и на своју праксу (види *Р. Качапор и друге подносиатељке представки*, цитирана у горњем тексту, ст. 123-126, и *Црнишанин и други*, цитирана у горњем тексту, став 139.), Суд сматра да се захтеви прве подносиатељке представке на име материјалне штете у вези са исплатом преосталог дуга према пресуди морају прихватити. Влада, према томе, треба да исплати првој подносиатељки представке суме досуђене правоснажном пресудом донетом 21. марта 2008. године, умањено за износе који су можда већ исплаћени у вези са наведеном пресудом.

39. Суд даље сматра да је прва подносиатељка представке претрпела одређену нематеријалну штету насталу због повреда Конвенције утврђених у овом предмету. С обзиром на своју судску праксу (*Стошић против Србије*, број 64931/10, ст. 66-68, 1. октобар 2013. године), Суд првој подносиатељки представке досуђује ЕУР 2.000,00. Ова сума треба да покрије нематеријалну штету и трошкове.

B. Законска камата

40. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централне банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучује* да представке здружи;
2. *Проглашава* представку број 19978/14 допуштеном, а представку број 19781/14 недопуштеном;
3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1;
4. *Утврђује* да нема потребе да посебно разматра притужбу према члану 13. Конвенције;
5. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати првој подносиоци представке, из сопствених средстава и у року од три месеца, суме досуђене пресудом донетом у њену корист 21. марта 2008. године, умањене за износе који су можда већ исплаћени по овој основи;
 - (б) да Тужена држава треба да исплати првој подносиоци представке, у истом року, ЕУР 2.000,00 (две хиљаде евра), умањен за све износе који су можда већ исплаћени с тим у вези на домаћем нивоу, на име нематеријалне штете и трошкова, заједно са порезом који се може наплатити првој подносиоци представке, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате;
 - (в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке уз додатак од три процентна поена;
6. *Одбија* преостали део захтева подносиоци представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 4. априла 2017. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Fatoş Aracı

Luis López Guerra

Заменик секретара

Председник